

teraturens Omraade, hvordan det saa er, bevirker, at det næsten bliver saaledes i den dannede Verden, at man der maa rette alle sine ideelle Krav og anvende al den Tid, man har, paa det allernæste, enten det duer eller ikke. Det er virkelig til større Glæde, end mange tro, da Folk derved gaa Glip af at faa Kendskab til de monumentale Digterværker i Indland og Udland, som dog have den største Betydning for et Mennekkes Dannelse. Der er for os ingen Grund til at holde Haanden over den Slags Ting. Ville de Herrer Bladredaktører have det næste Nyt til deres Abonnementer, fordi disse forlange det, lad dem saa betale det, det er ikke noget, som vi skulle hjælpe dem til at faa gratis.

Med Hensyn til Forfatternes Ret er der allerede sagt alt, hvad der er fornødent, og jeg vil blot over for det ærede Medlem for 6te Kreds (S. Pedersen) gøre opmærksom paa, at naar der ikke før end i dette Aarhundrede har været lovgivet paa disse Omraader, hænger det ganske naturlig sammen med, at det først var efter Bogtrykkerkunstens Opfindelse, at der kunde blive Spørgsmaal herom, og saa hjalp man sig paa Tidens Vis først med Patenter, Bevillinger og Privilegier, indtil man kom til almindelig Lovgivning. Men at Udviklingen er gaaet saaledes, siger ikke det mindste imod, at det er en fuldstændig moralsk Ret, her er Tale om, og fra det Øjeblik af, at det er blevet Forfatternes moralske Ret, bør det selvfølgelig ogsaa blive deres juridiske Ret. — Jeg har nok lagt Mærke til, at man har sagt, at det ikke var deres Ret; thi hvis det var deres Ret, forlangte man det ikke blot for 10 Aar, men for længere Tid; men det er dog et mærkeligt Argument. — Et endnu mærkeligere Argument er det, naar man siger, at Digtere og den Slags Folk jo blot omsforme de Ideer og Tanker, som ligge og flyve i Luften, og at de kun gøre som andre, der hente Tømmer fra en fælles Skov. Jeg tror ikke, at de Herrer Digtere ville synes om denne Lignelse. Det er dog vist ikke saa let at faa disse Former i Stand, og det er en egen Sag at ville sige om det, der kræver 20—30 Aars Arbejde i mange forskellige Forhold, at det blot er Ideer, som man fanger i Luften, ligesom man fanger Fluer i September. — Jeg tror, at det maa staa fast og holdes fast, at det er Forfatternes Ret, ligesom enhver anden har en Ret. Og i vor Tid skulde man mindst nægte den Del af Retten, som fremkommer ved Arbejde; men det er det, man gør, naar man nægter Ejendomsretten i denne Forbindelse.

Saa viser det ærede Medlem hen til Understøttelser paa Finansloven; men jeg tror ikke, at det ærede Medlem bliver paa det Standpunkt ret længe, hvis han vil tage Konsekvensen deraf. Stønt der er nok paa Finansloven, er det jo kun et forsvindende Antal af dem, der faa deres Værker oversatte, og skulde de paa Finansloven alle sammen, blev det en net Historie. Og det blev en ikke mindre net Historie, hvis vi hvert Aar skulde debattere om, hvor meget den eller den Forfatter eller Forfatterinde havde tabt ved ikke at faa Betaling for sine Oversættelser. Jeg har i og for sig ikke noget imod at give Bevillinger paa Finansloven, jeg tror det er en Nødvendighed i et lille Land som vort. Det eneste, jeg ønsker, er, at man gaar efter faste ensartede Regler, uden Tusthandel og uden uvedkommende Hensyn, og at der saa tillige bliver sondret imellem, hvem der virkelig faar Understøttelse qua Digter og Kunstner, og hvem der nærmest faar det for en bestemt Missions Skyld, for at udbrede populær Læsning eller andet. Naar man kunde komme til faste Regler og til at sondre mellem de forskellige Kategorier, kunde man godt fremdeles vedblive med Understøttelserne. Men stønt jeg sætter Repræsentationen højt og ikke vil sige den noget som helst fornærmeligt, vil jeg dog sige, at hvis jeg var en fremragende Forfatter eller Kunstner, vilde jeg være overordentlig fed af at skulle have bestemt min Blads paa Parnasset efter de Herrer Rigsdagsmænds Judicium. Det er ikke vor Gerning, og i Reglen ere vi ikke fapable til det. — Det gaar ganske sikkert ikke paa nogen Maade an at give en Anvisning paa disse Understøttelser som Erstatning for det, der er alle Forfatteres og Kunstneres Ret. Jeg tager med Vilje Kunstnerne med, thi stønt det vel ikke gælder om almindelige Kunstværker, gælder det dog om Tegninger og Illustrationer, at disse Kunstnere lide overordentlig store Tab ved de nuværende Tilstande. Hvorfor kunne vi ikke, eller dog kun overmaade vanskelig, have et godt illustreret Blad her? Jo, fordi de daarlige eller dog mindre gode illustrerede Blade gratis tage deres Illustrationer fra andre Landes Blade. Man kan altsaa godt tage Kunstnerne med, det er en Ret, de have, og de bør efter min Mening beholde den.

Jeg tror, der er et andet Argument, der vejer en Del for mange, nemlig det, at de fleste Forfattere og Videnskabsmænd ere ogsaa Embedsmænd. Men Digterne ere jo dog i Reglen ikke Embedsmænd, og hvis de ere det, inden de blive Embedsmænd, høre